

Դավին անտեղյակ, ցավին անսարքեր

Ռուսական «Կայսերական» մինչև հայկական Կ-3 ինքնաձիգ

Դեռևս 1988-89-ին աստիճանաբար հայտնվեցին ռուսականների վերափոխված ռուսական հրացանները «Ամարալ», «Շանթը», նախագծվեց ու զարգացվեց Ռաբարդում «Փրկիչ Հայաստանի» կնիված առաջին հայկական հրացանը Eagle (լատինական, որոշագույն դեռևս խորհրդային կարգերի առկայությամբ կասկած անգամ չառաջանա, թե Հայաստանում սկսել են զենք թողարկել): 1991-ից աշխատանքների կանոնակարգում են անցավ ղեկավարը: Վարչապետ Վ. Մանուկյանի անմիջական հովանավորությամբ մայիսին առաջին գործարանին հանձնարարվեց հրացանի ու զինամթերքի արտադրությունը:

ժամանակ սկսնակ, բայց ճյուղի զարգացման գլխավոր գրավական հանդիսացող ինժեներական կազմը, հավաստում են ղեկավարները:

Ի վերջո Հայաստանում արտադրվում է բանակ առավել 3 սեսակի հրացան: Մասն ստեղծված են սեփական նախագծով խորհրդային ռուսական զենքի սեխնիկա-սակսիական սվայների համադասարանությամբ: Դրանք են Կ3 ինքնաձիգը, Կ11 դիմումկազմի հրացանը (սնայթեր), Կ2 ռուսականներ: Որոշ արտադրատեսակներ նախագծման ու մշակման ընթացքում են: Իրականացվում է նաև ԽՍՀՄ-ից ժառանգված հրացանի կառուցվածքի մնացյալ ստանդարտիստական ընթացիկ նորոգում:

Ընդհանուր առմամբ մեր հնարավորությունները բավարարում են

րառումը: Բարձր սերիականություն եւ բացառիկ ճշգրտություն ղեկավարող այս արտադրության մեջ աշխարհում ներգրավված է 40-42 երկիր, իսկ փամփուռի որոշ բաղկացուցիչներ արտադրում է միայն 14 երկիր Հայաստանն այդ թվում: Մասնագետների բացատրությունը. «Ներկրումն այդ ժամանակ բացառվում էր, ղեկավարված ընթացքում չէր թողնում»: Փամփուռի արտադրությունը եւս կազմակերպվեց հրացանայինի սկզբունքով կոմբինացված արտադրությամբ (դրսից ձեռք է բերվել հասուկ սարավորումների որոշ ֆունկցիոնալ): Հավանաբար որոշիչը դարձյալ եղած սեխնիկական հնարավորություններն էին ու ինժեներական ներուժը:

Արդեն մշակվում են նաև ղեկավարողական կարգի հրթիռներ:

հրացանն ու փամփուռն անցզանցելի անհրաժեշտություն էին, առաջադրված կարգավորվող դրանց արտադրության կազմակերպումը կարելու էր ոլորտներում նոր սեխնիկականներ բերելու առումով, ֆունկցիոնալ անհրաժեշտությանը ղեկավարված էր բարդ սեխնիկականներ:

Այստիպով, անմիջական ղեկավարումն ու անցած ճանապարհը զննահատում են բավարար որոշակի նմուշների ստեղծման եւ, որ առավել կարելու է, համադասարան մասնագետների առկայության առումով:

Մեր սեղեկությամբ այս աստիճանում առկա դժվարությունների (հիմնականում ֆինանսական) մեկնաբանմանը ղեկավարները, թե ղեկավարումն անում է հնարավոր առավելագույնը:

ԱՐԴՅՈՒՆԱՐԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Մեփական զենքով կռվելն առավել բարոյական է»

Ռազմական արդյունաբերությունը Հայաստանում

«Մեփական զենքով կռվելը բարոյական է եւ առավել ղեկավարող»... «Ազգին» համոզում էին հանրապետությունում ռազմական արդյունաբերության ոլորտի ներկայացուցիչները: Հայաստանի Հանրապետությունում ունի արտադրական առանձնահատկությունները մեկը համարվող բանակ: Առաջնություն է վերջինս սեփական արտադրության ստանդարտությամբ: Ռազմական արտադրությունը Հայաստանում ներառում է հիմնականում հրացանային, զինամթերքի եւ օդանավակայանի ոլորտները: Բանակի զինվածությունը բաց փոքր տեղում է առաջնություն սեփական արտադրությամբ, իսկ սեփական արտադրությունը մեծամասամբ մասնակարգվում է սեփական բանակին:

Հայաստանն արտահանում է օդանավակայանի կարգի սարքեր եւ ոչ միայն...

Ինչ վերաբերում է օդանավակայանի եւ ռադիոսեխնիկական միջոցներին, սրանք արդեն Հայաստանում արդյունաբերության ավանդական ոլորտներ են, ԽՍՀՄ-ի օրով էլ առաջատար են եղել (սկզբնավորվել են 1960-ականներին): Մասնագետների վկայությամբ, ի սարքերում արդյունաբերության այլ ճյուղերի, անցած 10 տարիներին սրանք ղեկավարվել են իրենց ողջ հզորությամբ: Եվ այսօր որոշ արտադրատեսակներ (զերմաստային սարքեր, որոնք կիրառվում են զինվորային մարտի ժամանակ, նշանակներ, հակաօդային, հեծախուզական միջոցներ) արտահանվում են մեծ ընթացքով:

Չինարկելով այդ «հնարավոր առավելագույն» չափն ու կոչը, ղեկավարները, որ զենքի եւ ստանդարտությունների աստիճանում մեր «ազգային» կռված դարում զերթ ոչինչ չի փոխվել, բոլոր երկրներն էլ զինվում են եւ ստանդարտավում: Պարզապես այսօր էլ ավելի է դժվարացել զենքի ու զինաստանների արդյունաբերությունը զարգացնելը, ֆունկցիոնալ մեծացել է մոնոպոլի երկրների վերահսկողությունը: Այստեղից էլ հանգամանք, ստանդարտները զենքի միջ էլ կարելի է: Ըստ մասնագետների, ստանդարտությունների արդյունաբերությունն ու մարկետինգն ունեն իրենց ուրույն առանձնահատկությունները, եւ որեւէ երկիր կարող է օգտվել դրանցից: Նկատելու է զենքի այդ հանգամանքը, ինչպես նաև Հայաստանում զինասեխնիկական մեքի ներուժը, կարելի է մեր երկրում զարգացնել ռազմական արդյունաբերությունը: Մակայն որոշիչը բերել համադասարան ֆինանսական միջոցներ, չէ՞ որ օտար երկրների եւ միջազգային կազմակերպությունների բարյազակամ օժանդակությունից կախված Հայաստանին ոչ ոք թույլ չի տա մասնագետները: Իրազեկներն այստեղ էլ ունեն ղեկավարման համասեղ ձեռնարկություններ: Իսկ ո՞ր կողմի կամ կողմերի հետ նրանք լուրն են բազմանալ:

թյուն, զինասար ոլորտները ստացան ուղղությունը բարունակելու հրավում (սրանք խորհրդային կարգերի օրով էլ առաջատար էին): Խորհրդային Հայաստանում արդյունաբերության ռազմական ճյուղի բացակայության հետեւանով, փաստորեն, հեծախորհրդային Հայաստանի ոչ սեխնիկական, ոչ սեխնիկական ղեկավարող ղեկավարը: Սովորաբար նման արտադրություն սկզբնավորող ղեկավարները (մեծ մասամբ զարգացող եւ արտադրական երկրները) ղեկավարում են ղեկավարող գործարաններ: Մեր ղեկավարները, մասնագետների գնահատմամբ, զենք ծախսերի 1/10 000-ի հարաբերությամբ ավելի էժան ճանապարհով, ֆունկցիոնալ գործարան ղեկավարում են: Մասնագետները միջոցներ չկային, ք) ինքնուր ղեկում էլ, ղեկավարող կենում որեւէ ղեկավարում չէր ստանձնել գործարանափոխությունը, գ) եթե անգամ որեւէ մեկը ստանձնեց, հակամարտող երկրի համար նման կախվածությունն անբույլատրելի էր: Արտադրությունը համարեցվեց եղած միջոցներին (1 մասնագիտացված սարավորման փոխարեն սեղադրվեց սեղում եղած 3-4 մասնագիտացված): Իհարկե, սարավորումների որոշակի ֆունկցիոնալ ներկայումս անխուսափելի էր: Նախագծելու առումով եւս առավել էր սեփական ներուժը այդ

ստանդարտության անհրաժեշտ արտադրանքների (աշխարհում ընդունված չափանիշներով) արտադրության 3-5 տոկոսին միայն: Որոշ սեսակների արտադրությունն արդարացված էլ չէ: Այսպես մեր երկրում փոքր ղեկավարող համար կազմակերպելու համար արտադրությունը 5 մլրդ դոլարի սահմաններում, անհիմաս է: Նույնը վերաբերում է զինասեխնիկային:

Տեղեկանք: Աշխարհում զենքի արտադրություն ունի մոտ 100 երկիր, սեփական զենքի արտադրություն դրանցից շուրջ 25-ը: Մնացյալներն արտադրում են վերջիններիս ղեկավարողները: Նախկին ԽՍՀՄ երկրներից զենք թողարկում են Դոլգուսանը, Ղազախստանը, Ուկրաինան, Բելառուսը, Հայաստանը եւ Ռուսաստանը: Միայն վերջին երկուսն են թողարկում սեփական զենք:

Իսկ ստանդարտության անհրաժեշտ արտադրություն ունեն Ռուսաստանը, Չինաստանը (Ռուսական ղեկավարող), ԱՄՆ-ը, ունեն նաև նախկին Հարավսլավիան (ԽՍՀՄ ղեկավարող):

«Պատերազմն ընթացումն չէր թողնում»

Ի սարքերում հրացանային ոլորտի սեփական նախագծված փամփուռն Հայաստանը չունի: Արտադրում է խորհրդային ստանդարտների փամփուռներ, որոշագույն հնարավոր լինի խորհրդային զենքի կի-

Առաջին անգամ հայկական զինամուկները միջազգային աստիճանում դուրս բերվել է «Դեֆենդիս ինստիտյուցիոնալ» (ԴԻՆԱՍ) սովորական ստանդարտությունների համակարգի 9-րդ միջազգային մասնագիտացված գույնահանդեսին (ԱՊՅ երկրներից ներկայացված է եղել նաև Ռուսաստանը): Ներկայացված նմուշները ներառվել են «JAENS» զենքի միջազգային կատեգորիա: Այսօր բաց երկրներ հեծախորհրդային հայկական զենքով: «Բայց զենքից էլ զան աշխարհում զննահատվում են նոր սեխնիկականներ», ղեկավարում են մասնագետները: Նրանց խոսքով, եթե 91-92 թթ.

ԱՄԵՐ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Այսօր չէ, վաղն էլ չէ, ուժ, բաց ուժ ենք ընկալելու կատարվածի ահավորությունը: Այսօր միայն ցավն է: Վաղն անոթն ու ցավը: Հետո գալու է մեր ժողովրդին այս դարում բաժին ընկած աննաժան մեղքի լվացման ժամանակը, որ երկար է սեխնիկ: Ազգային ժողովրդի դալի-ճուն հնչած կրակոցները խոցեցին ոչ միայն նահատակներին: Դրանք ղեկավարում են մի ընթացիկում, ամեն մի սրտի մեջ:

Ընկներ մարտի դաշտում Վազգեն Սարգսյանը, ցավ էին գալու, սգալու էին: Սակայն այդ սուղը կլինեք հողաբու ու միջադատի: Այժմ սակայն ընկնված են ու անմիջաբար: Չեն սեխնի նրան մարտի դաշտում, սեխնի են սակայն ընկած զինվորի համար արցունք թափելիս: Չեն սեխնի նրա ստանդարտը բանակ սեղծելիս, սեխնի են սակայն այն մեծ ուրախությունն ու հղափայլությունը, երբ Հանրապետության հրադարակով անցնում էին մեր բանակի բարերը, երբ հայոց երկնում սավառում էին մարտական ինքնաթիռները: Տեխնիկ են նրան «Հուռա-հուռա» երգելիս: Նա հասիկ-հասիկ հավաքեց հայ թուխմանուկներին եւ սեղծեց ազգային բանակ, որին այնպես գուրգուրում էր: Ինչպե՞ս եղավ, այս, ինչպե՞ս կարեց հայոց ջախել կաղնին, ինչպե՞ս ընկավ մեր մեծ ղոֆինը: Եվ անը, անը... Չինվոր Վազգենը դարձավ ղեկավար մեծ ղոֆից: Վազգեն Սարգսյան: Ժողովուրդը դադարեց սազմադրվել: Հիմա արդեն ամեն ինչ լավ կլինի: Եվ հիմա...

Հայոց ղեկավարն Վազգենն իջավ գերեզման... Գնաց զոհված ընկերների մոտ ասելու. «Ես էլ եկա, ղեկավար ջան»:

Կարեն Դեմիրճյանն իր ազգի լայն հղափայլությունն էր: Նրա այդ հղափայլության, արժանապատիվ կեցվածի համար մեզ նախանձում էին հարեւանները: Նա չխոսարկեց Բեռնեի առաջ վազանկելով նրա անբարյադականությունն ու մեր ժողովրդի սերը, օտարների հարգանքը: Կարեն Դեմիրճյանը զինեք հանրապետության ամեն մի ֆունկցիոնալ, ամեն մի հոգսն ու ցավը: Այդ մեծ շինարարը իրենից հետո թողեց մարտահամբերային համայնքն ու Դեմիրճյանի այգիները, ուրիշ բան հուռաճաններ: Հետո իր մեծ իմաստությունն ու փորձը զուտարեց նվիրյալ Վազգեն Սարգսյանի ազնիվ մտադրմանն ու ջախել եռանդին: Սեղծվեց անկրկնելի, ներառական մի միասնություն, որի կարիքն այն ֆունկցիոնալ էր մեր ժողովուրդը: Եվ զենք ասելով «Ես էլ զենքի, ժողովուրդ ջան»:

Գնացին նրան, ուր նահատակները, խելով զլուխներն ու ջերմ սրտերը, ազգի բոլորանկեր գավակները, ընկան դավադիր-զննակից դավին անսեղյակ, ցավին անսարքեր: Ղեկավարվեց նրանց սերը: Ո՞վ է լցնելու, կլցվի՞ արդյոք այդ սերը: ... Կա մի գույն: Յոթ ողորմ նույն օրը մարտում կորցրած ձեռքի հայրը հոգեհացից հետո վեճից կարկամած ու բարձր գերաստանին ասում է. - Լաց եղանք, թողեցինք: Դե, վեր կացեք զենքեք աշխատանքի: Արդյունքն այն է, որ եթե, հաց է ղեկավարում: Մա է միակ միջադատությունը:

ԳՐԻԳՈՐ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, Մավուկյան - Էկոնոմիկական գազետ - քերթի սեփական ղեկավար

ՀԱՍՏԱՌՈՒՄ

Մամուլի ժողովին կմասնակցեն 7 հազար ներկայացուցիչներ

ՄԱՄՈՒԼԻ 11 ԱՅՏԵՄԲԵՐ. ՄՈՒՆԻՊԵՐԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԵՄԵՆԻ ԵՆՈՒՄԻ 18-19-ը Մամուլում կայանալիք ավարտվող հազարավոր վերջին գազաթափանցիկ ամենամեծ քաղաքացիական խորհրդակցությունը...

Գրողին ականատեսվում է

ԳՐՈՂԻՆ 11 ԱՅՏԵՄԲԵՐ. ՄԱՄՈՒ ԶԵՆՆԻՎԱԿԻ ՆԱԽԱԳԱԽ ԱՍԿԱՆ ՄԱՍԻՏԱԳՈՒՂԻ ԿԱՐԳԱՂԵՎ Է ԺՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԻԿԱՍՈՒՄ ԳՐՈՂՈՒ ԱԿԱՆԱՊԱՏԱՆՈՒՄ...

Կամուրջի «դավաճանեց Ռուսաստանին»

ՄՈՒՎԱԿ 11 ԱՅՏԵՄԲԵՐ. ԱՅՏԱՆ ՏՄՊՆԱՄԻ ՖԻԶԱԳԱՅԻՆ ԱՐԺՈՒՔԱՅԻՆ ԻՍԽԱՆԱԳՐԱԿԱՆ ԳՐԺՈՒՂԻ ՏՆՈՒՄԻ ՄԻՇԵՎ ԿԱՄՈՒՐՅԱԿԻ ԻՐԱՎԱՐԱԿԱՆ ԴՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾ Է ՆՐԱՆՈՎ...

«ԿՈՆՎԵՐՍ ԲԱՆԿ» ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ մասնաճյուղը հայտարարում է Մրցույթ՝ ֆարսուղար-ռեֆերենսի թափուր սեղի համար: Մրցույթը սեղի կուրսերի 17-ին, ժամը 10-ին, «Կոնվերս բանկ» ՓԲԸ-ի կենտրոնական մասնաճյուղում (Արվյան 1/1):

Գերմանական Adolf Würth ընկերության հայաստանյան մասնաճյուղը աշխատանքի է հրավիրում 23-40 տղամարդկանց՝ որոշ առևտրային գործակալ/խորհրդատու: Թեկնածուները պետք է բավարարեն հետևյալ պայմաններին:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ARMEN TEL Մրմենելը հայտարարում է մրցույթ հետևյալ մասնագիտությունների համար: 1. Բարձրագույն սննեսագիտական կրթությամբ ֆինանսիս հավաքողի 2. Բարձրագույն կրթությամբ հավաքողի, որը կլինի եվրոպական կամ ամերիկյան բարձրագույն հավաքողական ինստիտուտի անդամ...

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ARMEN TEL Մրմենելը աշխատանքի է հրավիրում ֆարսուղարի: Պահանջվում է անգլերեն լեզվի մասնագիտական բարձրագույն կրթություն, համակարգչային գիտելիքների սիրառություն:

ՀՀ ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցման է ներկայացնում

Table with 11 columns: Զեմանություն անվանումը, Գործունեության տեսակը, Հասցեն, Արժեք (Ժողովրդական դրամ), Դասարկություն (Ժողովրդական դրամ), 1998 թ. վաճառվող հասույթը (Ժողովրդական դրամ), Զբաղեցրած հոյակապ թվեր, Լիկվիդ գումար (Ժողովրդական դրամ), Հայտի ներկայացման վերջին ժամկետը, Մասնափոխման մասնաճիւղ, Տեղեկություններ

Table with 11 columns: Զեմանություն անվանումը, Գործունեության տեսակը, Հասցեն, Արժեք (Ժողովրդական դրամ), Դասարկություն (Ժողովրդական դրամ), 1998 թ. վաճառվող հասույթը (Ժողովրդական դրամ), Զբաղեցրած հոյակապ թվեր, Լիկվիդ գումար (Ժողովրդական դրամ), Հայտի ներկայացման վերջին ժամկետը, Մասնափոխման մասնաճիւղ, Տեղեկություններ

Հայտարարումներ. ԲԱՄ Բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒՍ Բեռնադրուրալ տրանսպորտային, ԱՇՈՒ Անավարտ շինարարության օբյեկտներ, Ազատ բաժանորդագրությամբ մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ սեփականաճեղծման նախարարության առևտրի կենտրոնին...